

Lærerark til "Vendespillet?"

I forbindelse med Dronning Margrethes abdicering som landets regent er dette vendespil lavet. De 21 stik fortæller dels en del af dronningens personlige historie, ligesom der også er nedslag i kongerækken og historiekanonien. Spillet kan spilles som et klassisk vendespil – 1 mod 1 – eller lade flere spille sammen i par. Til hvert stik er et spørgsmål. Dette spørgsmål kan besvares, efter spillet er slut, ligesom de 21 stik kan placeres i kronologisk rækkefølge, når spillet er slut. Her kan begge/alle spillere hjælpe hinanden med at få den korrekte rækkefølge lavet. På den måde kan der arbejdes med, at *eleverne kan placere elementer fra historien tidsmæssigt i forhold til hinanden* jf. faghæftets mål omkring kronologi og sammenhængsforståelse. For at give eleverne lidt hjælp står der på enkelte af de 21 stik et nummer. Dette henviser til den rækkefølge, de 21 stik skal placeres i.

Nedenfor ses uddybende forklaringer, links til videoklip, ekstra opgaver mm. til nogle af de 21 stik.

Tilbage er vist kun at ønske held og lykke med spillet.

Uddybende tekst til udvalgte stik

Gorm den Gamle regnes som den første konge i Danmark, men præcis hvilket landområde, han regerede over, er noget usikkert. Heldigvis var han godt gift. Ved den mindste af de to Jellingsten beskrives hun som Danmarks pryd, ligesom det er hende, der tilskrives bygningen af forsvarsværket Dannevirke, hvilket bl.a. er gengivet på dette [maleri](#) fra 1855.

Harald Blåtand efterfulgte Gorm den Gamle, og om ham ved vi betydeligt mere end faderen. Bl.a. har Harald ladet rejse de to runesten i Jelling, hvorpå han "praler" med, at han har samlet Danmark (og Norge). Desuden har han også *gjort danerne kristne*. På brikkens [billede](#) ses munken Poppo i gang med at døbe den danske konge – samtidig skal det nævnes, at Harald lever videre i bedste velgående ift. *bluetooth*-teknologien. Dette navn stammer fra Harald Blåtand, som forenede de danske stammer til et samlet rige. Denne forening kan sammenlignes med nutidens *bluetooth*, da den også bruges til at forbinde forskellige enheder med hinanden.

Som motiv på parret "**Enevælden indføres**" ses det store maleri "[Arvehyldningen 1660](#)". Det er maleren Wolfgang Heimbach, der har lavet det enorme maleri, som til dagligt er at finde på Rosenborg Slot. Det viser Frederik d. 3.'s store dag, hvor arveretten for kongen blev stadfæstet. Dermed skulle der ikke længere laves håndfæstninger med adlen. Kongens magt voksede, og året efter blev enevælden i Danmark indført. Vis eleverne det store [billede](#) – mon de kan finde maleren? Han har malet sig selv i nederste venstre hjørne. Find Holger anno 1666, hvor maleriet er fra...

Christian den 9. blev konge af Danmark i 1863. Eftersom forgængeren, Frederik d. 7., forblev barnløs, blev det den glücksborgske sidelinje af den oldenborgske slægt, der overtog tronen. Dermed er Christian den 9. Margrethes tip-tipoldefar. Men, kan det dermed passe, at den danske kongeslægt kan spores helt tilbage til Gorm den Gamle? Svaret er et klar og rungende: Måske. På denne lille [video](#) gennemgås [hele](#) kongerækken på under 10 minutter! Spol evt. til 8:10 for at se, hvordan den barnløse blindgyde blev løst.

16. april 1940 blev Margrete født. Billedet på brikken er af et af de utallige postkort, som blev fremstillet og hyppigt brugt. Gennem krigen blev den lille prinsesse set som et lys i mørket og håbet om bedre tider for Danmark.

1953 - Tronfølgeoven ændres. Manden på brikken er Arveprins Knud. Han var Kong Frederik d. 9.'s lillebror. Eftersom Frederik og Ingrid på dette tidspunkt "kun" havde fået piger, blev det foreslået, at Tronfølgeoven blev ændret. Dette krævede dog en folkeafstemning. Efter et ja blev loven ændret, dog med den lille krølle at drengebørn havde fortrinsret ligegyldigt rækkefølge i søskendeflokken. Rent

kontrafaktisk kan der spørges om, hvem der i dag var konge, hvis tronfølgeloven ikke var blevet ændret. Svaret må være Arveprins Knuds søn, Ingolf.

Til brikken "**Kongen er død, Dronningen længe leve**" kan dette korte [youtube-klip](#) benyttes. Her bekendtgør daværende statsminister, Jens Otto Kragh, at kongen (Frederik d. 9.) er død, og Margrethe nu er Dronning.

Dronningens Nytårstale behøver næppe nogen større introduktion. Seertallene er tårnhøje - faktisk så 2.221.000 danskere, iflg. [Gallup](#), årets (2021) tale, som sendes på både DR og TV2. Rekordens med flest seere er tilbage fra nytårstalen 2020, hvor hele 2.761.000 så med, jf. [BT](#). Dermed slår Dronningens Nytårstale både seertallene fra fodbold-EM 92-finalen og VM-håndboldfinalen i 2019.

Brikken "**2009 – Nyeste ændring af Tronfølgeloven**" hentyder til folkeafstemningen i 2009. Her blev det vedtaget, at det er den førstefødte, der arver tronen uanset køn. Ved tronfølgelovens ændring i 1953 blev det bestemt, at piger godt kunne overtage tronen, hvis altså der ikke var drengebørn blandt kongeparrets børn. Dette gælder altså ikke længere.

Billederne til brikkerne kommer fra:

Gorm den Gamle:	Albert Haelwegh : Wikipedia.
Harald Blåtand	Anagoria - Wikimedia Commons
Erik d. 3 Lam:	Wikimedia Commons
Droning Margrethe d. 1:	Emil Eikner: Wikimedia Commons.
Christian d. 4:	Cornelis Danckaerts: Wikimedia Commons.
Enevælde:	Arvehyldningen 1660, Wolfgang Heimbach: Wikipedia.
Grundloven 1849:	Frederik d. 7., malet af Vilhelm Gertner: Wikimedia commons.
Christian d. 9.	Henrik Olrik; Wikimedia Commons.
Frederik d. 9.	Wikipedia.
Dronning Ingrid	Ukendt fotograf, Wikimedia Commons.
16. april 1940	Affotograferet postkort af "Prinsesse Margrethe som barn".
1953 Tronfølgeloven ændres	Arveprins Knud: Ukendt fotogram Wikimedia Commons.
Den 10. juni 1967	Fotograf Onbekend/Anefo - Wikimedia Commons.
Den 26. maj 1968	Ukendt fotograf Wikimedia Commons.
Kongen er død. Dronningen længe....	Christiansborg Slotsplads. Fotograf Leif Jørgensen, Wikipedia.
Dronningens Nytårstale	Eget foto af Nytårstalen 31.12.2021.
2009 – Nyeste ændring af Tronfølge...	Afstemningsresultat fra Wikipedia
Prins Henriks død	Fotograf Holger Motzkau, Wikimedia Commons
Dronningens Nytårstale	Eget foto af Nytårstalen 31.12.2023.
Kronprins Frederik	Søren Rasmussen Commons Wikimedia